

Rīgā, 2010.gada 26.martā.

Atzinums
par smilts un dolomīta ieguves derīgo izrakteņu atradnē
”Jaundutkas” ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu

Darbības ierosinātājs: SIA ”VIA”, reģistrācijas Nr.41203000663, adrese: Starta ielā 5, Rīgā, LV-1026.

Izvērtētie materiāli: smilts un dolomīta ieguves derīgo izrakteņu atradnē ”Jaundutkas” ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojums, 1 sējums, kuru sagatavojis individuālais komersants ”Latgales ģeologs”, reģistrācijas Nr.41502026185, adrese: 18.novembra ielā 414, Vecstropi, Naujenes pagasts, Daugavpils novads, LV – 5462.

Pamatojums: saskaņā ar likuma ”Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 16.pantu Vides pārraudzības valsts biroja 2009.gada 19.novembrī izsniegtā Programma ietekmes uz vidi novērtējumam.

Atzinums sagatavots, izvērtējot 2010.gada 16.februārī Vides pārraudzības valsts birojā iesniegto smilts un dolomīta ieguves derīgo izrakteņu atradnē ”Jaundutkas” ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu, un izdots paredzētās darbības ierosinātajam – SIA ”VIA” atbilstoši likuma ”Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 18.panta un Ministru kabineta 2004.gada 17.februāra noteikumu Nr.87 ”Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi” VI sadaļas prasībām.

Saskaņā ar ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumā norādīto derīgo izrakteņu atradnē ”Jaundutkas” nekustamo īpašumu ”Jaundutkas” (zemesgabala kadastra Nr.8084 017 0034, platība 41,6 ha) un ”Auniņi” (zemesgabala kadastra Nr.8084 017 0088, kopplatība 8,12 ha) Ropažu novadā, Vāverkrogā, kopējā platība ir aptuveni 50 ha, no kuras aptuveni 31% ir lauksaimniecības, bet 69% meža zemes. Smilts ieguve paredzēta 8,6 ha, bet dolomīta ieguve 38 ha platībā, tādējādi karjera kopējā platība būs 46,6 ha, jo pārējā platība ietilpst aizsargjoslās un karsta procesos pārveidotās platībās, kas netika iekļautas atradnes laukumā. Atradnē smilts veido N kategorijas krājumus

1518,25 tūkstošus m³, bet dolomīti veido A kategorijas krājumus 3193,5 tūkstošus m³ un N kategorijas krājumus 48,4 tūkstošus m³. Visi dolomīti un 811,2 tūkstoši m³ smilts iegul zem pazemes ūdens līmeņa. Smilts ieguves bloks izvietots teritorijas ziemeļu – ziemeļaustrumu daļā (gar atradnes ”Dutkas” robežu). Smilts slāņa biezums atradnē mainās no 6,3 līdz 14,5 m (vidēji 11,5 m) un to pārklāj 0,8 līdz 3,2 m (vidēji 2,2 m) bieza segkārtā, kuru veido augsne un mālsmilts. Savukārt dolomīta krājumus veido 3 bloki - ”D” bloks ar derīgā slāņa biezumu 6,2 līdz 14,9 m (vidēji 9,4 m), kas izvietots ieguvei paredzētās teritorijas dienvidu, rietumu un ziemeļrietumu daļā; ”DK”

bloks ar derīgā slāņa biezumu 1,9 līdz 3,0 m (vidēji 2,1 m), kas izvietots ieguvei paredzētās teritorijas centrālajā daļā; "DZ" bloks ar derīgā slāņa biezumu līdz 9,3 m, kas izvietots ieguvei paredzētās teritorijas ziemeļu – ziemeļaustrumu daļā. Atbilstoši Derīgo izrakteņu atradnes "Jaundutkas" pasei "D" un "DK" blokos virs dolomīta iegul smilts slānis attiecīgi vidēji 1,8 un 2,2 m biezs. Laukumu segkārtu, kuras biezums 3,1 līdz 4,2 m, veido augsne un mālsmilts. Pazemes ūdens līmenis ieguvei paredzētajā teritorijā atrodas 0,3 līdz 10,5 m no zemes virsmas. Zemes virsmas atzīmes teritorijā mainās no 50 m v.j.l. rietumu malā līdz 57 m v.j.l. austrumu malā.

Derīgo izrakteņu ieguvei paredzētā teritorija dienvidos – dienvidrietumos robežojas ar darbojošos dolomīta atradni "Remīne", ziemeļos – ar dolomīta atradni "Dutkas", kuras ietekmes uz vidi novērtējums pabeigts 2009.gada 23.novembrī, gar teritorijas ziemeļrietumu malu tek Pietēnupe, bet starp atradni "Remīne" un "Jaundutkas" teritorijām tek Ezerkalna strauts. Austrumos atradnes "Jaundutkas" teritorija robežojas ar Latvijas NATURA 2000 Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju - dabas liegumu "Lielie Kangari" (B, LV0513400). Dabas liegumam "Lielie Kangari" ir izstrādāts Dabas aizsardzības plāns laika posmam no 2007. līdz 2017.gadam. Aptuveni 400 līdz 500 m uz ziemeļrietumiem un ziemeļiem no atradnes "Jaundutkas" teritorijas atrodas divi aizsargājamie dižkoki – ozoli. Ziņojumā norādīts, ka iespējamā gruntsūdens līmeņa maiņa neatstās būtisku ietekmi uz dižkoku augšanas apstākļiem, jo ozolu sakņu sistēma ir dziļa un plaša. Ieguvei paredzēto teritoriju šķērso meliorācijas novadgrāvis. Atradnes "Jaundutkas" teritorija ziemeļos un austrumos robežojas ar nosusinātiem un slapjajiem mežiem. Ziņojumā norādīts, ka apkārtnes mežos pagājušā gadsimta divdesmitajos gados tika ierīkota meliorācija, taču, grāvjiem aizaugot, tagad tā vairs nedarbojas, līdz ar to meži tiek ilgstoši pakļauti palielinātam mitrumam. Novada centrs Ropaži atrodas aptuveni 6,4 km uz ziemeļrietumiem no ieguvei paredzētās teritorijas. Autoceļš P4 Rīga – Ērgļi atrodas uz dienvidrietumiem no atradnes "Jaundutkas" teritorijas, un atradni ar P4 savieno aptuveni 2 km garš lauku ceļš. Ziņojumam pievienotajā Ropažu novada domes Būvvaldes 2009.gada 13.maija izziņā norādīts, ka zemesgabals "Jaundutkas" ietilpst perspektīvās dolomītu karjeru teritorijā, kurā galvenais izmantošanas veids ir derīgo izrakteņu ieguve. Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā norādīts, ka patlaban teritorijas rietumu daļā atrodas mājas "Jaundutkas", kas specializējas zirgkopībā; aptuveni 800 m uz ziemeļiem no karjera teritorijas atrodas mājas "Veczvirgzdiņi" un atradnes "Dutkas" teritorijā - mājas "Dutkas"; tālāk par 1 km no atradnes "Jaundutkas" teritorijas dienvidu – dienvidrietumu virzienā atrodas mājas "Ezerkalni", "Vāverliepas" un "Celmāji". Visās iepriekš minētajās viensētās dzeramā ūdens apgādei izmanto aptuveni 11 m dziļas akas. Atbilstoši ziņojumā norādītajam zemes īpašumi "Čiekuriņi" (kadastra Nr.80840170074) un "Liepas Nr.35" (kadastra Nr.80840170001) atrodas dolomīta atradnes "Remīne" teritorijā, kur tiek veikta derīgā izrakteņa ieguve.

Saskaņā ar ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā norādīto, karjera tiešā tuvumā neatrodas valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi. Tuvākais kultūrvēsturiskais piemineklis Jaunmežplepju senkapi atrodas vairāk kā 2 km attālumā uz ziemeļrietumiem, bet minerālsala Burlakkalniņš Lielkangaru purvā – 1,5 km attālumā uz dienvidaustrumiem no atradnes teritorijas.

Atbilstoši ziņojumā norādītajam laukumā noņemto segkārtu paredzēts izvietot gar karjera robežu, izveidojot 3 līdz 5 m augstu aizsargvalni trokšņa izplatības ierobežošanai, un izmantot tehnoloģiskā laukuma izveidei teritorijas ziemeļrietumu daļā, kā arī karjera rekultivācijai. Projekta ietvaros paredzēts izbūvēt elektrolīnijas ar apakšstaciju pieslēgumu, iekšējos ceļus un piebraucamo ceļu ar asfaltsegumu līdz karjera "Remīne" pievedceļam, ierīkojot arī nepieciešamās caurtekas. Ceļš no karjera "Remīne" līdz P4 ir labā tehniskā stāvoklī. Karjerā plānots nodarbināt līdz 15 cilvēkiem. Strādājošo vajadzībām paredzēta dzīvojamo vagoniņu un EKO tipa tualešu uzstādīšana. Dzeramā ūdens piegādi plānots veikt speciālās cisternās, bet sadzīves notekūdeņus savākt slēgtās pazemes tvertnēs. Sadzīves atkritumus paredzēts savākt konteineros. Atkritumu un sadzīves notekūdeņu izvešanai paredzēts noslēgt līgumus ar licencētām atkritumu apsaimniekošanas firmām. Savukārt karjerā izmantotās tehnikas apkopei un remontam paredzēts noslēgt līgumu ar sertificētu servisa firmu, kas savāc un apsaimnieko arī visus radušos bīstamos atkritumus. Atradnes teritorijā nav paredzēts uzglabāt degvielu.

Izvērtējot iespējamās derīgo izrakteņu ieguves tehnoloģijas, atradnē "Jaundutkas" paredzēts izmantot ekskavācijas metodi, nepielietojot spridzināšanas metodi, proti, plānots izmantot hidrauliskos ekskavatorus, kas aprīkoti ar vibrocirtnēm, materiāla drupināšanai izmantot veltņa tipa ar maināmiem asmeņiem drupinātāju un šķirošanai gumijas tipa sietus, kas samazina trokšņa līmeni. Karjerā iegūtos izrakteņus paredzēts ar ekskavatoru iekraut pašizgāzējos un nogādāt drupinātavā – šķirotavā, kurā paredzēts izmantot divas iekārtas. Sākotnēji dolomītu paredzēts sadrupināt frakcijā, kas mazāka par 63 mm, un tad šķirošanas iekārtā sašķirot frakcijās: 0 līdz 5 mm, 5 līdz 63 mm, 5 līdz 45 mm un 5 līdz 32 mm. Otrajā drupināšanas iekārtā paredzēts otrreiz drupināt frakciju, kas lielāka par 5 mm, lai iegūtu smalkākas frakcijas. Šķirošanas līnijā šķembas paredzēts sašķirot frakcijās 0 līdz 5 mm, 5 līdz 8 mm, 8 līdz 11 mm un 11 līdz 40 mm. Vienlaicīgi paredzēta arī šķembu skalošana. Kopumā karjerā plānots iegūt 0 līdz 5 mm, 5 līdz 63 mm, 5 līdz 45 mm, 5 līdz 32 mm, 5 līdz 8 mm, 8 līdz 11 mm un 11 līdz 40 mm frakcijas. Sašķirotu materiālu paredzēts novietot uzkrāšanas laukumā atsevišķās bērtnēs. Plānotais karjera izstrādes dziļums vidēji līdz 12,5 m (maksimālais 17 līdz 21,5 m) no zemes virsmas, dolomīta izstrādes 1.kāples plānotais dziļums 5 līdz 7 m. Derīgo izrakteņu ieguvi un izvešanu plānots veikt visu gadu, izņemot brīvdienas un svētku dienas (pārtraucot darbību, ja gaisa temperatūra ir -20°C un zemāka). Gadā plānots iegūt līdz 50 tūkstošiem m^3 smilts un 150 tūkstošiem m^3 dolomīta, izstrādājot karjeru periodā līdz 20 gadiem, atkarībā no tirgus pieprasījuma. Dienā plānots izvest 60 autokravas iegūtā materiāla. Aptuveni 400 m no transportēšanas ceļa atrodas mājas "Jaundutkas", kas norobežotas ar meža joslu.

Smilts bloka izstrādi plānots veikt visā karjera darbības periodā bez ūdens līmeņa pazemināšanas, savukārt dolomīta ieguves teritoriju plānots izstrādāt pakāpeniski, uzsākot izstrādi atradnei "Remīne" piegulošajos zemesgabalos, 10. līdz 15.izstrādes gadā apgūstot dabas liegumam "Lielie Kangari" piegulošo zemesgabalu un kā pēdējo izstrādājot atradnes centrālo daļu. Aprēķinātā ūdens pietece karjera ekspluatācijas laikā ir 795 līdz 1098 m^3/dnn , līdz ar to ūdens atsūkņēšanai paredzēti divi sūkņi ar jaudu 100 l/s. Atsūkņētos ūdeņus paredzēts attīrīt nostādināšanas dīķos un novadīt Ezerkalnu strautā un tālāk Pietēnupē. Plānots, ka līdz 400 m^3/dnn ūdens būs

nepieciešams tehnoloģiskā procesā - šķembu skalošanai. Tā nodrošināšanai plānots ierīkot ūdens ņemšanas dīķi, nosēdīķus izmantotā ūdens attīrīšanai un tā atkārtotai izmantošanai.

Ziņojumā sniegta informācija, ka, lai precizētu atradnes hidroģeoloģiskos aprēķinus, laika posmā no 2009.gada 21.aprīļa līdz 2009.gada 9.jūnijam tika veikti pjezometrisko urbumu un hidroloģiskā tīkla novērojumi. Savukārt, lai izpētītu dabas lieguma "Lielie Kangari" teritorijas rietumu daļas ģeoloģisko uzbūvi un hidroģeoloģiskos apstākļus, 2009.gada nogalē dabas liegumā (Lielkangaru purvā) tika ierīkoti 12 pjezometriskie urbumi. Lielkangaru purvs atrodas aptuveni 1,5 km uz austrumiem no plānotā karjera teritorijas. Pamatojoties uz izpētes rezultātiem, ziņojuma autori norāda, ka Lielkangaru purvs ir augstā tipa kūdras purvs. Purvs barojas ar atmosfēras nokrišņiem. Liekais ūdens gravitācijas ietekmē notek notekgrāvjos un tiek novadīts Pietēnupē. Purvā izveidojies kūdras slānis (līdz 3,6 m biezs) akumulē atmosfēras nokrišņus un darbojas kā sprostslānis, līdz ar to nav hidrauliskās saistības starp purva ūdeņiem un gruntsūdeņiem. Ziņojuma autori norāda, ka kūdras slāņa spiediena rezultātā gruntsūdens tiek drenēts novadgrāvjos. Gruntsūdens horizonts dabas lieguma centrālajā daļā ir pārklāts ar ūdensnecaurīdīgo kūdras slāni, bet rietumu daļā tas atslagojas. Ziņojumā norādīts, ka starp atradnes un dabas lieguma teritorijām ir izrakts novadgrāvis ar tecējumu ziemeļu virzienā. Lai arī novadgrāvis netiek kopts, tas kalpo virszemes noteces novadīšanai no piegulošajām teritorijām. Ziņojumā norādīts, ka, ierīkojot karjeru, nedrīkst pieļaut vāji caurlaidīgo nogulumu slāņa (pārgāznes) pa dabas lieguma "Lielie Kangari" teritorijas perifēriju pārrakšanu, jo tas varētu sekmēt pazemes ūdeņu atslodzi karjerā un nevēlamu purva ūdens līmeņa pazemināšanos, kā arī gar atradnes austrumu malu paredzēts ierīkot kontūrgrāvi, kurā mākslīgi tiktu uzturēts ūdens līmenis.

Pietēnupe pētāmajā teritorijā ir aptuveni 2 m plata, ar ļoti lēnu tecējumu un kūdrainu augsni gultnē. Lai novērstu tās pārplūšanu palu laikā, upe ir iztaisnota un padziļināta. Ziņojumā norādīts, ka 2009.gada 21.aprīlī fiksētais caurplūdums augšpus Ezerkalna strauta ieplūdei bija 13700 m³/dnn, bet Ezerkalna strauta caurplūdums augšpus atradnei "Remīne" - 9800 m³/dnn. Leļpus Ezerkalna strauta ietecei aprēķinātā Pietēnupes vasaras vidējais caurplūdums ir 0,06 m³/s (5184 m³/dnn), pavasara palu caurplūdums ar 10% pārsniegšanas varbūtību ir 1,04 m³/s (89856 m³/dnn), pavasara palu caurplūdums ar 5% pārsniegšanas varbūtību 1,22 m³/s (105408 m³/dnn), pavasara palu caurplūdums ar 1% pārsniegšanas varbūtību 1,65 m³/s (142560 m³/dnn). Ziņojumā sniegta informācija, ka karjeru "Remīne", "Jaundutkas" un "Dutkas" darbības rezultātā Pietēnupē varētu tikt novadīti 500 l/s atsūknētā ūdens, kas atbilst 1 m ūdens līmenim. Savukārt ūdens līmenis Ezerkalna strautā sasniegtu 0,77 m līmeni. Tiek prognozēts, ka Pietēnupē pavasarī (p=10%), palielinot caurplūdumu par 500 l/s, ūdens līmenis paaugstināsies par 0,15 līdz 0,21 m, kas būtiski neietekmēs piegulošās platības. Savukārt vasarā, kad ūdens līmenis Pietēnupē pie vasaras vidējā caurplūduma ir 0,11 līdz 0,14 m, tas varētu paaugstināties par 0,4 m.

Atbilstoši ziņojumā norādītajam ieguvei paredzēto teritoriju ir apsekojusi augu sugu un biotopu eksperte. Eksperte konstatējusi, ka meži apsekotajā teritorijā ir intensīvi mežsaimnieciski izmantoti un saglabājušies tikai nelielu fragmentu veidā, to vērtība nav augsta. Visi meži ir samērā jauni, un te nav sastopami nozīmīgi bioloģiskās daudzveidības elementi – veci koki, liela diametra kritālas un sugas, kas liecinātu par biotopu kontinuitāti. Zemsedzē tika konstatēti dažādi augu sugas - gada staipeknis, kas

iekļauts Ministru kabineta 2000.gada 14.novembra noteikumu Nr.396 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu" 2.pielikumā, eksemplāri. Ziņojumā norādīts, ka tās aizsardzībai konkrētajos apstākļos nav prioritāras nozīmes. Nelielu platību teritorijas austrumdaļā aizņem melnalkšņu meža fragments. Tā kā mežā ir grāvji, tad te nav noturīgs mitruma režīms un neveidojas īpaši aizsargājamajam biotopam – melnalkšņu staignāji – raksturīgā ciņainā struktūra ar vairāk vai mazāk noturīgām ūdens lāmām. Te aug parastās vīgriezes, meža avenes un sievparpades audzes. Teritorijā sastopami arī ļoti slapji bērzu un jauktu koku mežu fragmenti, kuri veidojušies aizaugot zāļu purviem vai pārmitrām pļavām, bet pamežu veido pelēkais kārkls un parastais krūklis. Ziņojumā norādīts, ka šie sekundārie meži neatbilst īpaši aizsargājama biotopa statusam. Sūnu flora mežos ir nabadzīga. Nevienā no mežu un izcirtumu biotopiem netika konstatētas dabiskiem meža biotopiem raksturīgi struktūras elementi un indikatorsugas. Pļavās un ganībās nelielā skaitā tika konstatētas dažas indikatorsugas – purva gandrene, zeltainā gundega, ziemeļu madara, taču to izplatība ir nevienmērīga. Līdz ar to degradētās pļavas neatbilst bioloģiski vērtīga zālāja un īpaši aizsargājama biotopa stāvoklim. Ap mājām "Jaundutkas" kultivētajās pļavās un ganībās dominē pļavas timotiņš, sarkanais āboliņš, ārstniecības pienene. Dabisko pļavu indikatorsugas netika konstatētas, biotops nav bioloģiski vērtīgs. Arī grāvjos netika konstatētas izteikti kalcifilas augu sugas, līdz ar to mākslīgi atsegtie ieža fragmenti nav uzskatāmi par īpaši aizsargājamo biotopu – kaļķainie atsegumi. Grāvmalās no sūnaugiem aug bieži sastopamās struplapu bārbula un purpura ragzobe. Kopumā eksperte secinājusi, ka teritorija no augu sugu un biotopu aizsardzības viedokļa nav vērtīga. Savukārt, dabas lieguma "Lielie Kangari" robežjoslā ar karjeram paredzēto teritoriju ir jauns egļu mežs, kura bioloģiskā vērtība ir minimāla. Dziļāk dabas lieguma teritorijā ir samērā plaša purvaino mežu josla. Šis biotops ir iekļauts Ministru kabineta 2006.gada 21.februāra noteikumu Nr.153 "Noteikumi par Latvijā sastopamo Eiropas Savienības prioritāro sugu un biotopu sarakstu" pielikumā. Ziņojumā norādīts, ka šajā teritorijā ir saglabājusies grāvju sistēma, kura joprojām daļēji funkcionē, susinot apkārtējos biotopus. Tajā netika konstatētas retas un īpaši aizsargājamas augu sugas. Eksperte secinājusi, ka vienīgās prognozējamās izmaiņas biotopos varētu rasties gadījumā, ja tiek mainīts hidroloģiskais režīms, būtiski palielinot noteci no Lielkangaru purva caur purvainajiem mežiem rietumu virzienā. Ja šādas izmaiņas nav paredzamas, cita veida ietekme uz lieguma augu sugām un biotopiem karjera ierīkošanas gadījumā nav prognozējama.

Individuālais komersants "Latgales ģeologs" ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumā ir sniedzis atbildes uz P.Studenta, A.Muskara, Dabas aizsardzības pārvaldes Gaujas Nacionālā parka administrācijas priekšlikumiem ietekmes uz vidi novērtējumam. Ziņojumam ir pievienotas arī individuālā komersanta "Latgales ģeologs" 2009.gada 26.novembra un 2010.gada 4.janvāra vēstuļu kopijas, kurās P.Studentam ("Čiekuriņi" īpašnieks), A.Muskaram ("Liepas Nr.35" īpašnieks) un SIA "Remīne" tiek lūgts sniegt informāciju par dolomīta atradnes "Remīne" izstrādes un rekultivācijas projektu un dīķu ierīkošanas projektu. Ziņojumā norādīts, ka līdz 2010.gada 5.februārim pieprasītā informācija netika saņemta, līdz ar to, nezinot karjera "Remīne" darbības gaitu, SIA "VIA" nevar uzņemties saistības par SIA "Remīne" tehnoloģiskajiem dīķiem. Savukārt, trokšņa izplatīšanās ierobežošanai pa

karjera perimetru plānots izveidot 3 m augstu aizsargvalni. Ropažu novada Būvvaldes 2010.gada 2.februāra vēstulē Nr.10-21/2, kas pievienota ziņojumam (2.6.2.pielikums), norādīts, ka īpašumos "Čiekuriņi" ar kadastra Nr.80840170074 un "Liepas Nr.35" ar kadastra Nr.80840170001 nav izsniegtas būvatļaujas nekāda veida būvniecībai. Atbildot uz Gaujas Nacionālā parka administrācijas priekšlikumu veidot vismaz 300 m buferjoslu, kas nodalītu karjeru no dabas lieguma teritorijas, ziņojumā norādīts, ka šī 300 m josla tiks ievērota tik ilgi, līdz gar karjera robežu tiks ierīkots aizsargvalnis, kas nepieļautu pazemes ūdeņu atslodzi karjerā. Savukārt plānoto kontūrgrāvi piepildīs ar ūdeni tiklīdz pjezometriskajos urbumos ūdens līmenis samazināsies par 1,5 m.

Karjera ekspluatācijas rezultātā netiek prognozētas gaisu piesārņojošo vielu normatīvajos aktos noteikto robežvērtību un normatīvajos aktos noteikto vides trokšņa dienas robežvērtību mazstāvu apbūves teritorijās pārsniegumi.

Smilts un dolomīta ieguves derīgo izrakteņu atradnē "Jaundutkas" ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojums sabiedrībai bija pieejams: Ropažu novada domes Būvvaldē, Sporta ielā 1, Ropažos; Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālajā vides pārvaldē, Rūpniecības ielā 23, Rīgā un Vides pārraudzības valsts birojā, Rūpniecības ielā 23, Rīgā.

Atbilstoši likumdošanas prasībām 2010.gada 23.februārī laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" un 2010.gada 26.februārī laikrakstā "Rīgas Apmiņķa Avīze" tika publicēti paziņojumi par sabiedrības iespējām iepazīties ar izstrādāto darba ziņojumu, piedalīties tā sabiedriskajā apspriešanā un iesniegt rakstveida priekšlikumus, kā arī tika nosūtīti individuāli paziņojumi nekustamo īpašumu īpašniekiem (valdītājiem), kuru īpašums ir blakus paredzētās darbības vietām.

Ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma sabiedriskā apspriešana klātienē notika 2010.gada 11.martā Ropažu novada domē, Ropažos, Sporta ielā 1. Šo likumdošanā paredzēto iespēju piedalīties darba ziņojuma sabiedriskajā apspriešanā izmantoja 9 interesenti. Individuālā komersanta "Latgales ģeologs" īpašnieks sniedza informāciju par plānoto darbību, veiktajiem pētījumiem un plānotajiem pasākumiem ietekmes uz vidi mazināšanai. Māju "Spilves" īpašnieks interesējās, kad plānots uzsākt karjera darbību un kad varētu tikt uzsākti karjera rekultivācijas darbi. Uz uzdotajiem jautājumiem tika sniegtas atbildes.

Darba ziņojuma izvērtēšanas laikā Vides pārraudzības valsts birojs saņēma:

1. Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 2010.gada 5.marta vēstuli Nr.5-4/766, kurā norādīts, ka, sagatavojot noslēguma ziņojumu, jāizvērtē summārās ietekmes no savstarpēji piegulošo atradņu "Remīne", "Jaundutkas" un "Dutkas" izstrādes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritorijas - dabas lieguma "Lielie Kangari" ekosistēmu, iedzīvotāju sadzīves apstākļiem un vides stāvokli.
2. P.Studenta 2010.gada 10.marta Iesniegumu, kurā norādīts, ka, atbildot uz individuālā komersanta "Latgales ģeologs" 2009.gada 26.novembra pieprasījumu, P.Students 2010.gada 20.janvārī ar ierakstītu vēstuli ir nosūtījis pieprasītos dokumentus, taču 2010.gada 23.februārī saņēmis tos atpakaļ, jo

individuālais komersants "Latgales ģeologs" nav izņēmis pastā sūtījumu. Savā iesniegumā P.Students norāda, ka viņš ir nekustamā īpašuma "Čiekuriņi" (kadastra Nr.80840170074) īpašnieks. Iesniegumam ir pievienotas dokumentu kopijas, kas to apliecina. Zemes robežu plānā norādīts, ka nekustamā īpašuma "Čiekuriņi" (kadastra Nr.80840170074) kopplatība ir 6,98 ha, tai skaitā 3,31 ha zem ūdeņiem. Savukārt 2009.gada 26.novembrī Ropažu novada Būvvalde ir izsniegusi Plānošanas un arhitektūras uzdevumu Nr.10-10/57 atpūtas namiņam nekustamajā īpašumā "Čiekuriņi" (kadastra Nr.80840170074), kas ir derīgs līdz 2011.gada 25.novembrim.

3. Dabas aizsardzības pārvaldes Gaujas Nacionālā parka administrācijas vēstuli, kurā norādīts uz ziņojumā sniegto pretrunīgo informāciju par pazemes ūdens līmeņa pazemināšanas iespējamo ietekmi uz dabas liegumu "Lielie Kangari", atradnes teritorijas raksturojumu, depresijas piltuves iespējamajiem izmēriem. Vēstulē norādīts, ka dažviet ziņojumā sniegtajai informācijai pietrūkst konkrētības, piemēram, par dabas lieguma atrastajām īpaši aizsargājamajām sugām, it īpaši, ka tiek prognozēta negatīva ietekme uz putnu faunu. Ņemot vērā ziņojuma nepilnības, Gaujas Nacionālā parka administrācija uzskata, ka karjera izveide atradnē "Jaundutkas" ir pieļaujama ar nosacījumu, ka tiek izveidota 300 m buferjosla, kas nodalītu jaunizveidoto karjeru no dabas lieguma "Lielie Kangari", būtiskai karjera ietekmes uz dabas liegumu mazināšanai. Tā kā ir ļoti grūti prognozēt faktisko karjera ekspluatācijas ietekmi uz dabas liegumu "Lielie Kangari", tad nepieciešams regulārs gruntsūdens līmeņu un karjeram tuvāko dabas lieguma teritoriju monitorings.

Ietekmes uz vidi novērtējuma programmas izpildes analīze un prasības noslēguma ziņojuma sagatavošanai

Vides pārraudzības valsts birojs, pieaicinot ārštata ekspertu un ņemot vērā darba ziņojuma sabiedriskās apspriešanas rezultātus, izvērtēja individuālā komersanta "Latgales ģeologs" sagatavoto smilts un dolomīta ieguves derīgo izrakteņu atradnē "Jaundutkas" ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu. Darba ziņojumā iekļautā informācija kopumā atbilst Vides pārraudzības valsts biroja 2009.gada 19.novembrī izsniegtās Programmas prasībām, tomēr vairākas nodaļas ziņojumā nepieciešams precizēt un papildināt.

1. Atbilstoši ziņojuma 2.1.1.pielikumam ir notikusi nekustamā īpašuma "Jaundutkas" (kadastra Nr.80840170034) sadalīšana un SIA "VIA" 41,6 ha

platībā plāno veikt derīgo izrakteņu ieguvu. Savukārt Dabas aizsardzības plāna dabas liegumam "Lielie Kangari" 2.2.pielikumā norādīts, ka zemes īpašuma "Jaundutkas" (kadastra Nr.80840170034) platība ir 49,2 ha, no kuriem 1,9 ha ietilpst dabas liegumā "Lielie Kangari". Tāpēc noslēguma ziņojumā jāprecizē un jāizvērtē iepriekš norādītā informācija, un līdz ar to arī dolomīta ieguvei paredzētās teritorijas platība; nepieciešamības gadījumā, jāveic atbilstošas korekcijas ziņojumā.

2. Ziņojuma 2.1.1.pielikumā redzams, ka zemesgabals "Jaundutkas" ar kadastra Nr.80840170034 robežojas arī ar zemes īpašumu "Spilves", savukārt zemesgabals "Auniņi" (kadastra Nr.8084 017 0088, kopplatība 8,12 ha) robežojas arī ar zemes īpašumiem "Liepas Nr.35" un "Čiekuriņi". Neraugoties uz to, ka

Ropažu novada Būvvaldes 2010.gada 2.februāra vēstulē Nr.10-21/2, kas pievienota ziņojumam (2.6.2.pielikums), norādīts, ka īpašumos "Čiekuriņi" ar kadastra Nr.80840170074 un "Liepas Nr.35" ar kadastra Nr.80840170001 nav izsniegtas būvatļaujas nekāda veida būvniecībai, noslīguma ziņojums jāpapildina ar situācijas plānu, kurā uzskatāmi jāiezīmē zemesgabali "Jaundutkas" un "Auniņi" un visi blakus esošie īpašumi, norādot to piederību (Programmas 3.1.punkts).

3. Noslīguma ziņojumā jāsniedz detālāka informācija par metodēm, kuras izmantojot tika aprēķināta pietece un atsūknējamā ūdens daudzums karjerā; jāsniedz informācija par pakāpeniski izstrādājamo dolomīta ieguves lauku platību un izstrādes dziļumu, kontekstā ar tiem jāizvērtē atsūknējamā ūdens daudzums un depresijas piltuves iespējamās robežas, raksturojot ūdens pazeminājumu atbilstošajā ūdens horizontā un pievienojot ziņojumam veiktos aprēķinus.
4. Ņemot vērā eksperta atzinumu, jāprecizē un jādetalizē Pietēnupes loma depresijas piltuves samazināšanā.
5. Ziņojuma 2.6.3.pielikumi "Ģeoloģiski – litoloģiskais griezum" jāpapildina ar lietotajiem apzīmējumiem. Noslīguma ziņojumā jāsniedz viennozīmīga un detālāka informācija par plānoto gruntsūdens pārteces aizsargvalni. Noslīguma ziņojumā jāsniedz detālāka informācija par pjezometriskajiem urbumiem un to izvietojumu, pēc kuru ūdens līmeņiem paredzēts noteikt, kad plānotais kontūrgrāvis jāpiepilda ar ūdeni, visu iepriekš minēto informāciju uzskatāmi jāattēlo kartogrāfiskajā materiālā.
6. Jāprecizē un noslīguma ziņojumā jāsniedz viennozīmīga informācija, vai karjera teritorijā plānots izveidot atsevišķas nosēddīķu sistēmas karjerā atsūknētajiem un šķembu skalošanā izmantotajiem ūdeņiem (skat. 40., 43.lp.); situācijas plānā jāiezīmē iespējamais nosēddīķu izvietojums, kā arī jāsniedz detālāka informācija par nosēddīķu parametriem, ūdeņu nostādināšanas laiku un ūdeņu kvalitātes prasībām, novadot tos Ezerkalna strautā un tālāk Pietēnupē (Programmas 2.9.punkts).
7. Ņemot vērā ziņojumā sniegto informāciju par iespējamajām ūdens līmeņa izmaiņām Pietēnupē un Ezerkalna strautā, noslīguma ziņojumā jāsniedz skaidrojums Pietēnupes šķērsriezuma raksturojumam 53.lp. un ziņojums jāpapildina ar Ezerkalna strauta raksturojumu, kā arī jānorāda esošos ūdens līmeņus ūdenstecēs.
8. Noslīguma ziņojums jāpapildina ar attēlu, kurā uzskatāmi iezīmētas zemes īpašuma "Jaundutkas" un plānotā karjera "Jaundutkas" teritorijas robežas, tuvākās dzīvojamās mājas (arī "Spilves"), dabas lieguma "Lielie Kangari" robeža un dižkoku atrašanās vietas; attēlam jāizvēlas tāds mērogs, lai tas būtu savietojams ar depresijas piltuves attēliem. Jāsniedz detālāks skaidrojums (pamatojums) 53., 54., 79., 99., 110., 114.lp. sniegtajai informācijai saistībā ar viensētu (arī viensētas

”Spilves”) plānoto ūdens apgādi, kā arī jāizvērtē, vai paredzētā darbība neietekmēs māju ”Remīne”, ”Zemītes” un ”Jaunzvirgzdiņi” ūdens apgādi.

9. Ņemot vērā ziņojumā norādīto, ka teritorijas nosusināšanai ir izveidota sazarota novadgrāvju sistēma un piegulošajā teritorijā viens no mūsdienu eksogēniem procesiem ir pārpurvošanās, noslēguma ziņojumam jāpievieno valsts SIA ”Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi” apstiprināta informācija par esošo meliorācijas sistēmu stāvokli un to pārveides nepieciešamību saistībā ar karjera izveidi.
10. Ņemot vērā P.Studenta iesniegto dokumentāciju, noslēguma ziņojumā jāsniedz hidroloģiskā režīma izmaiņu ietekmes novērtējums un jāizstrādā nepieciešamās rīcības problēmsituāciju gadījumā nekustamajā īpašumā ”Čiekuriņi” (Programmas 3.5., 4.5.punkti), pievienojot ziņojumam īpašumā ”Čiekuriņi” esošā dīķa pamatnes un malu ģeoloģisko profilu.
11. Ņemot vērā ziņojumā norādīto, ka vislielākā negatīvā ietekme karjera ”Jaundutkas” izstrādes laikā būs uz putnu faunu (skat.101., 102.lp.), noslēguma ziņojumam jāpievieno ornitologa - eksperta atzinums.
12. Ietekmes novērtējums uz īpaši aizsargājamām sugām un īpaši aizsargājamiem biotopiem veicams saskaņā ar Ministru kabineta 2007.gada 27.marta noteikumos Nr.213 ”Noteikumi par kritērijiem, kurus izmanto, novērtējot īpaši aizsargājamām sugām un īpaši aizsargājamiem biotopiem nodarītā kaitējuma ietekmes būtiskumu” noteikto un pamatojoties uz to izdarāmi ziņojuma 4.8.nodaļā iekļautie secinājumi. Noslēguma ziņojumā jāsniedz iespējamās ietekmes novērtējums uz Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas - dabas lieguma ”Lielie Kangari” ekoloģiskajām funkcijām, integritāti, šīs teritorijas izveidošanas un aizsardzības mērķiem un kompensācijas pasākumu nepieciešamību (Programmas 4.8.punkts). Noslēguma ziņojumam jāpievieno augu sugu un biotopu ekspertes atzinums.
13. Ziņojuma 102.lp. norādīti nepareizi normatīvie akti – spēkā ir Ministru kabineta 2007.gada 24.aprīļa noteikumi Nr.281 ”Noteikumi par preventīvajiem un sanācijas pasākumiem un kārtību, kādā novērtējams kaitējums videi un aprēķināmas preventīvo, neatliekamo un sanācijas pasākumu izmaksas”.
14. Iespējamo limitējošo faktoru analīzē jāsniedz precīzas atsauces uz normatīvajiem aktiem vai pašvaldības saistošajiem noteikumiem.
15. Ņemot vērā, ka atradnes teritorijā augšējie dolomīta slāņi ir sadēdējuši un tajos ir konstatēts dolomīta karsts, noslēguma ziņojumā jāsniedz informācija, vai apkārtne nav konstatētas karsta virszemes izpausmes un vai atradnes apkārtne neatrodas infrastruktūras objekti, kurus varētu apdraudēt iespējamā karsta procesu aktivizēšanās karjera izstrādes rezultātā (Programmas 4.10.punkts).
16. Ņemot vērā visas iepriekšējās prasības, nepieciešamības gadījumā jāpapildina arī citas ziņojuma nodaļas, tai skaitā, izvērtējot iespējamās izmaiņas gaisa kvalitātē un trokšņa izplatību arī māju ”Spilves” un nekustamā īpašuma ”Čiekuriņi” teritorijās.

17. Sagatavojot noslēguma ziņojumu, jānodrošina šajā atzinumā minēto prasību izpilde un jāpapildina to, rūpīgi jāizvērtē eksperta atzinums un tajā iekļautie priekšlikumi, kā arī Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes un Dabas aizsardzības pārvaldes Gaujas Nacionālā parka administrācijas viedokļi un piezīmes, kā arī P.Studenta iesniegums, iestrādājot nepieciešamos labojumus noslēguma ziņojumā.

Sagatavojot noslēguma ziņojumu, jānodrošina šajā Vides pārraudzības valsts biroja atzinumā minēto prasību izpilde. Noslēguma ziņojumam jāpievieno šā atzinuma prasību izpildes uzskatāms pārskats. Noslēguma ziņojumam jāpievieno darba ziņojuma sabiedriskās apspriešanas rezultātu apkopojums un novērtējums, kā arī jānorāda, kādas izmaiņas noslēguma ziņojumā ir veiktas sabiedriskās apspriešanas rezultātā.

Noslēguma ziņojuma trīs eksemplāri jāiesniedz izvērtēšanai Vides pārraudzības valsts birojā un pa vienam eksemplāram Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālajā vides pārvaldē un Ropažu novada domē. Līdz ar noslēguma ziņojuma iesniegšanu vides pārraudzības valsts birojā (arī elektroniskā formā) darbības ierosinātajam noslēguma ziņojums jāievieto savā interneta mājas lapā. Atbilstoši Ministru kabineta 2004.gada 17.februāra noteikumu Nr.87 "Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi" prasībām trīs dienu laikā pēc noslēguma ziņojuma iesniegšanas Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālajai vides pārvaldei un pašvaldībai, darbības ierosinātajam jāpublicē vismaz vienā atbilstošās pašvaldības vietējā laikrakstā informācija par sagatavoto noslēguma ziņojumu un vietu, kur ar to var iepazīties, interneta mājas lapas adresi, kurā pieejams noslēguma ziņojums, kā arī par to, ka ikviena persona 20 dienas pēc ziņojuma publicēšanas var iesniegt Vides pārraudzības valsts birojā rakstiskus komentārus par noslēguma ziņojumu.

Biroja direktors

A. Lukšēvics